

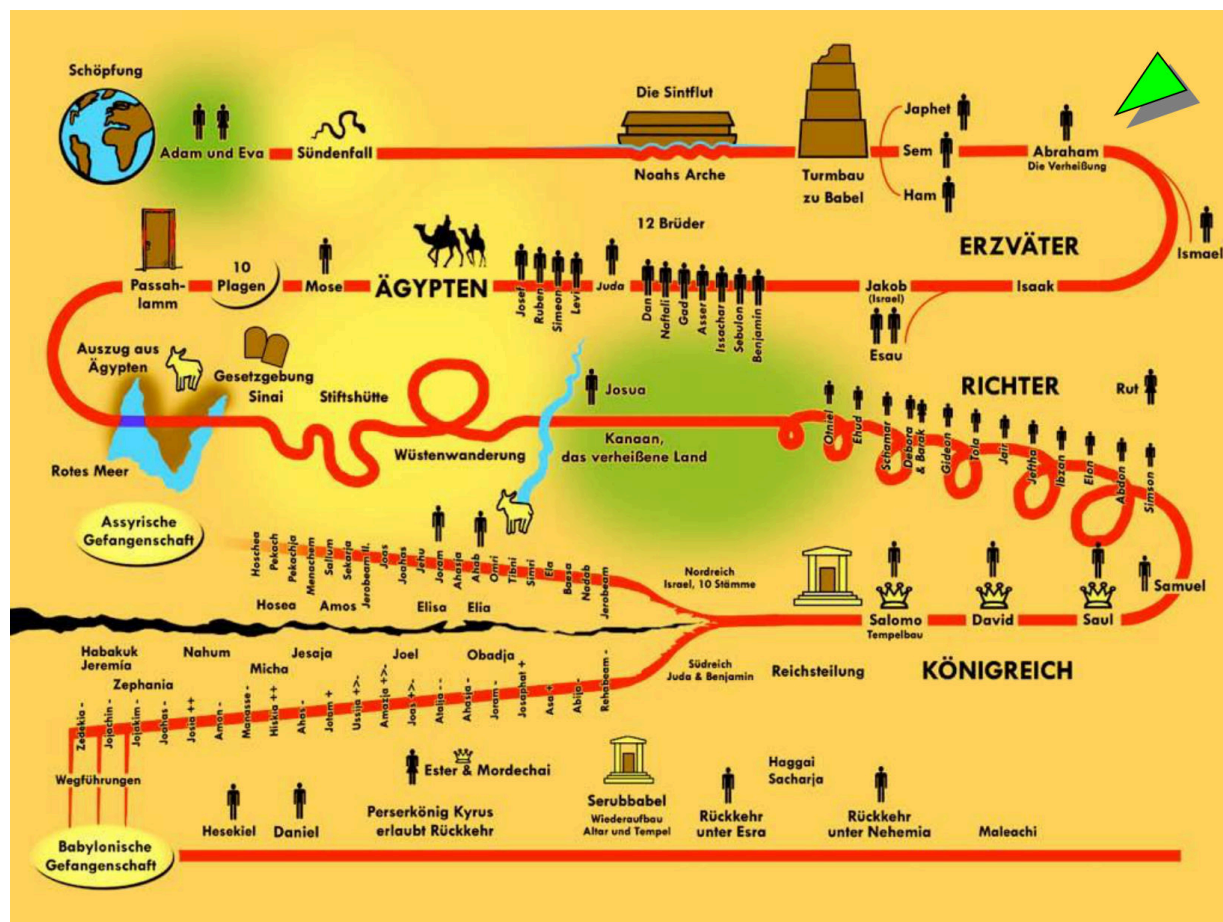
A doua carte a lui Moise – Exodul

Cartea Exodului: de la Ramses până la Sinai

Împărțirea zilelor

60 de minute	Introducere	
60 de minute	1. Capitolele 1 – 4	Alegerea izbăvitorului (Moise)
	2. Capitolele 5 – 11	Faraon și cele 10 urgii
45 de minute	3. Capitolele 12 – 15	Paștele (Pesah) și ieșirea din Egipt
50 de minute lucru în grupe		Marea Roșie și însemnătatea ei spirituală
60 de minute	4. Capitolele 15 – 18	Începutul călătoriei prin pustie, primele 3 luni
60 de minute	5. Capitolele 15–24; 32–34	Israel la Sinai, darea Legii, legământul
45 de minute	6. Capitolele 25–31; 35–40	Locul sfânt al lui Dumnezeu și preoții Lui

Privire de ansamblu asupra istoriei mântuirii în VT

(Diagramă: drumul istoriei mântuirii în Vechiul Testament, de la creație, Adam și Eva și căderea în păcat, prin potop, turnul Babel, patriarhi, Egipt, ieșirea din Egipt, Sinai și călătoria prin pustie, judecători și regat, până la robia asiriană și babiloniană și întoarcerea sub Ezra și Neemia.)

Autorul

Moise a primit de mai multe ori porunca directă de a scrie

Moise este numit ca scriitor. Moise aude Cuvântul Domnului: de aproximativ 63 de ori apare în Exodul așa-numita formulă profetică „Domnul a zis”. Moise este singurul care aude și, prin urmare, trebuie să fie și cel care scrie.

Expresia „Legea lui Moise” nu face deosebire între cărțile luate separat, ci înseamnă întregul Pentateuh. Așa este numită în multe alte locuri din VT, ceea ce îl confirmă clar pe Moise ca autor al întregului. NT și Isus însuși îl confirmă și ei pe Moise ca scriitor al întregului Pentateuh.

Copyright 2005 Ted Lanson

Der Verfasser

Mose erhielt mehrfach einen direkten Schreibbefehl

Mose wird als Schreiber genannt. Mose hört das Wort des Herrn: Ca. 63-mal kommt die sog. Prophetenformel „der Herr sprach” in Exodus vor. Mose ist der einzige Hörer und muss demnach auch der Schreiber sein.

Der Ausdruck das „Gesetz Mose” differenziert nicht zwischen den einzelnen Büchern sondern meint den ganzen Pentateuch. So wird es an vielen weiteren Stellen im AT genannt, was eindeutig Mose als Verfasser des Ganzen bestätigt. Das NT und Jesus selbst bestätigen auch Mose als Schreiber des gesamten Pentateuch.

Moise – Hristos

Moise a fost un proroc, Hristos este și El. Faptele apostolilor 3:22 – Deuteronomul 18:15, 18, 19

Israel a fost botezat pentru Moise, noi pentru Hristos. 1 Corinteni 10:2

Moise a fost lepădat de poporul său, Hristos a trăit același lucru (de ex. Faptele apostolilor 7:20 și urm.)

Cântarea lui Moise (Exodul 15 / Deuteronomul 32) și cântarea Mielului. Apocalipsa 15:3

Tipologie (înseamnă figurată)

Sensul spiritual al Scripturii

1 Corinteni 10:11

Aceste lucruri [*mai ales Exodul*] li s-au întâmplat ca să ne slujească drept **pilde** [gr. typos] și au fost scrise pentru învățătura noastră, peste care au venit sfârșiturile veacurilor.

Romani 15:4

Și tot ce a fost scris mai înainte a fost scris pentru învățătura noastră, pentru ca, prin răbdarea și prin mângâierea pe care o dau Scripturile, să avem nădejde.

Luca 24:27, 32

Apoi a început de la Moise și de la toți prorocii și le-a tâlcut, în toate Scripturile, ce era cu privire la EL.

Și au zis unul către altul: „Nu ne ardea inima în noi când ne vorbea pe drum și ne deschidea Scripturile?”

Hristos este cheia tipologiei!

VT este cartea cu imagini a NT!

În VT Noul stă ascuns, în NT Vechiul este descoperit!

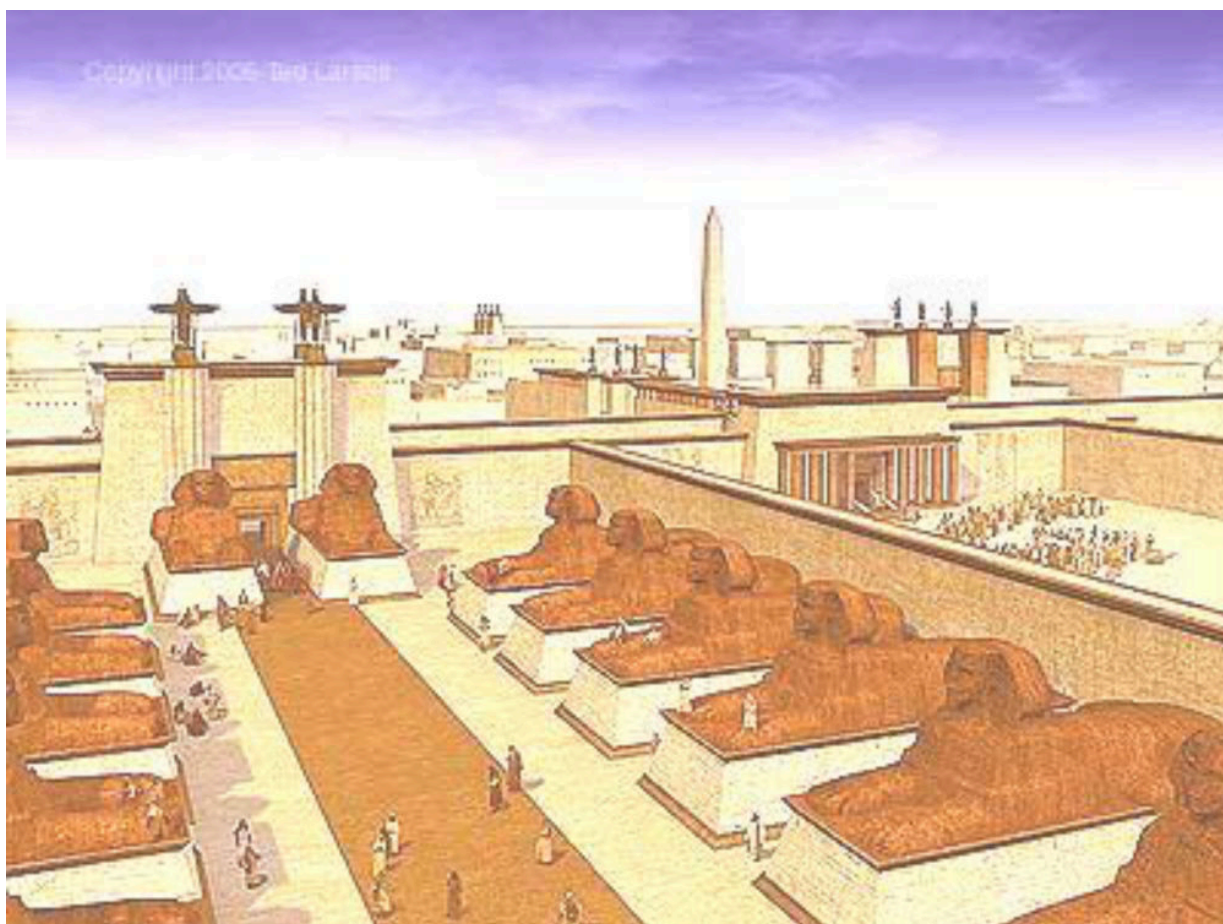
Însemnătatea tipologică a Egiptului și a lui Faraon

Faraon, venerat în Egipt ca zeu, este o imagine a Satanei:

... a căror minte necredincioasă a orbit-o **dumnezeul veacului acestuia** ... 2 Corinteni 4:4

Egiptul este un tip al lumii fără Dumnezeu, aflate sub tirania Satanei:

... El S-a dat pe Sine Însuși pentru păcatele noastre, ca să ne smulgă din **veacul de acum cel rău** ... Galateni 1:4

Istorie și datare

Interpretarea tuturor datelor cronologice, precum și evaluarea tuturor datelor și faptelor istorice ale întregii regiuni, au dus la 2, poate chiar 3 direcții principale. O direcție susține o ieșire din Egipt foarte timpurie, pe la anul 1606 î.Hr., alta 1445 î.Hr., iar cealaltă susține o ieșire târzie, și anume 1200 î.Hr.

Demnă de amintit în acest loc este lucrarea lui Roger Liebi, „Zur Chronologie des AT” (în limba germană), mai 2006, care aduce dovezi bune pentru anul 1606 î.Hr.

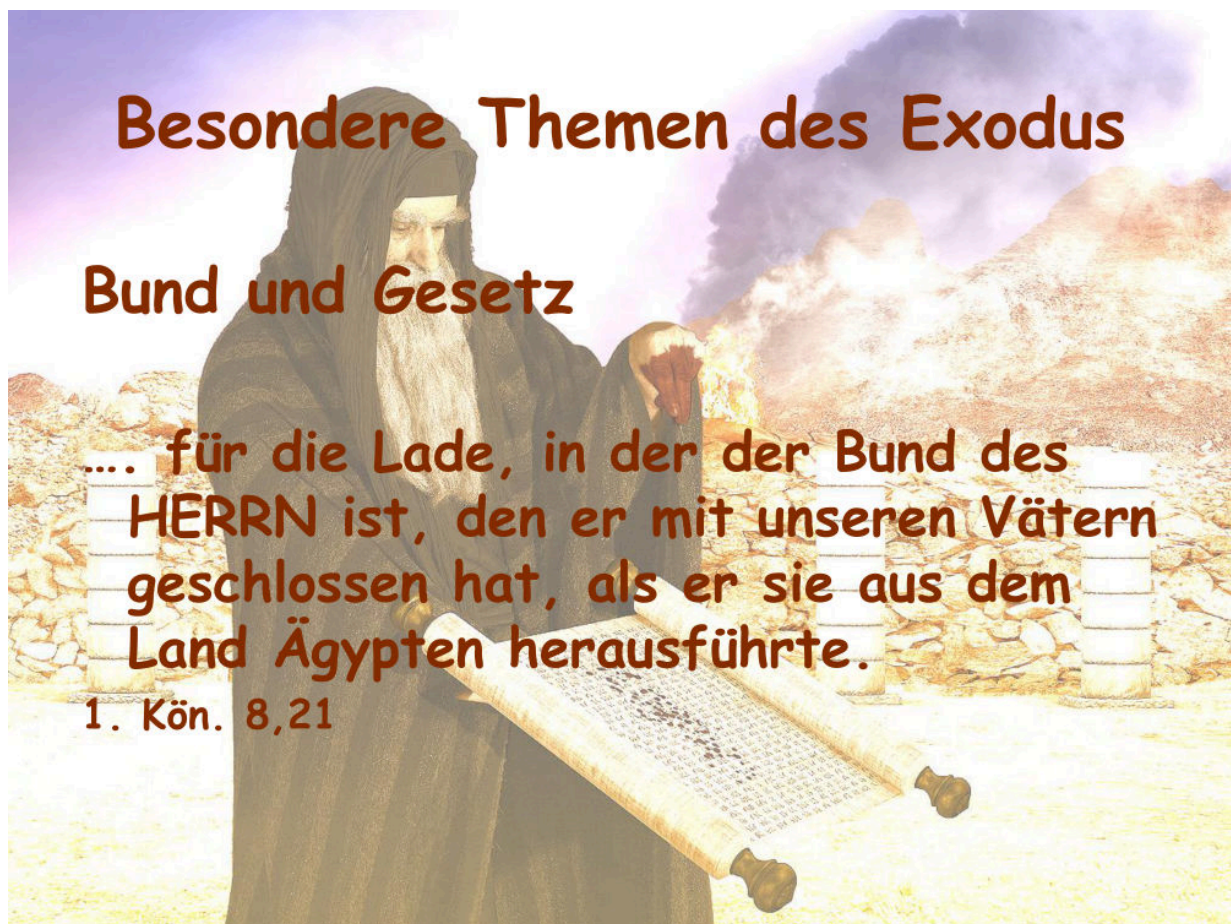
Pentru o datare definitivă este probabil nevoie de cercetări suplimentare. Putem însă porni de la ideea că ieșirea din Egipt a avut loc într-unul dintre anii amintiți mai sus, în orice caz pe la mijlocul mileniului al 2-lea înainte de Hristos.

Teme deosebite ale Exodului

Legământul și Legea

.... pentru chivotul în care este legământul Domnului, legământul pe care l-a încheiat cu părinții noștri când i-a scos din țara Egiptului.

1 Împărați 8:21

Besondere Themen des Exodus

Bund und Gesetz

.... für die Lade, in der der Bund des HERRN ist, den er mit unseren Vätern geschlossen hat, als er sie aus dem Land Ägypten herausführte.

1. Kön. 8,21

Descoperirea lui Dumnezeu

Teofanie

Dumnezeu i Se descoperă lui Moise cu numele „IAHVE”.

Dumnezeu Se descoperă în Îngerul Domnului.

Dumnezeu Se arată în foc, în nor, care face vizibilă prezența Lui pretutindeni. Noaptea, pe întuneric, acest nor este de foc.

Moise vede slava lui Dumnezeu din spate.

Copyright 2008 Hans-Joerg Ronsdorf

Locul sfânt

(Imagine: Moise privește spre Locul sfânt, în mijlocul taberei.)

Minuni

Întreaga călătorie a poporului prin pustie, o mulțime de aproximativ 2,5 milioane de oameni, de la început până la sfârșit, nu poate fi explicată decât supranatural.

„Toate minunile, mari sau mici, sunt cu neputință pentru oameni și sunt o întrerupere a legilor regulate ale naturii, care formează temelia științei. De aceea sunt minuni, iar Dumnezeu le-a dat oamenilor ca să dovedească faptul că există un Dumnezeu în cer, mai puternic decât și-ar putea închipui cineva.” R. Laird Harris

Privire de ansamblu asupra Exodului

Partea 1: Capitolele 1 – 18

Eliberarea din Egipt

Pedepsirea asupritorilor

Eliberarea celor asupriți

Ce este și ce face Dumnezeu pentru poporul Său

Timp fără Lege

Partea 2: Capitolele 19 – 40

Aduși la Dumnezeu

Relația lui Dumnezeu cu poporul Său

La Sinai

Ce este poporul pentru Dumnezeu

După darea Legii

Structura Exodului

Capitolele 1-12: Robia poporului Israel în Egipt

- Pregătirea pentru eliberare (capitolele 1-4)
- Încercările de eliberare (capitolele 5-12)

Capitolele 13-18: Eliberarea poporului Israel din Egipt de către Dumnezeu și prezența Lui în pustie

- Dumnezeu conduce poporul Israel afară din Egipt (capitolele 13-15)
- Călăuzirea și purtarea de grijă a lui Dumnezeu în pustie (capitolele 16-18)

Capitolele 19-40: Darea Legii de către Dumnezeu la Sinai

- Încheierea legământului (capitolele 19-24)
- Prevederile legământului pentru cortul întâlnirii și preoție (capitolele 25-31)
- Poporul legământului în răzvrătire (capitolul 32)
- Înnoirea legământului (capitolele 33-34)
- Construirea cortului întâlnirii și sfințirea lui (capitolele 35-40)

Împărțire și structură

Din punctul de vedere al răscumpărării se pot recunoaște 3 secțiuni:

Istoria izbăvitorului (Moise)	Capitolele 1 și 2
Istoria răscumpărării	Capitolele 3-14
Istoria celor răscumparați	Capitolele 15-40

Împărțire și structură

Demnă de amintit este și următoarea împărțire:

1. Istorie	Capitolele 1-19
2. Lege	Capitolele 20-24
3. Închinare	Capitolele 25-40

În contextul Pentateuhului, al celor 5 cărți ale lui Moise, Exodul ocupă acest loc:

Geneza (1 Moise)	- La început	Păcat
Exodul (2 Moise)	- Acestea sunt numele	Răscumpărare

Leviticul (3 Moise)	- Și El a chemat	Sfințenie
Numeri (4 Moise)	- În pustie	Pelerinaj
Deuteronomul (5 Moise)	- Acestea sunt cuvintele	Răsplată

Alegerea izbăvitorului

Capitolele 1–4

Fiii lui Israel, purtătorii făgăduinței, (ai lui Iacov, prințul lui Dumnezeu) în Egipt

Moise, eliberatorul: 40 de ani Egipt, 40 de ani Madian, 40 de ani călătorie prin pustie

YHWH plănuiește salvarea poporului Său prin robul Său Moise

3+3+3+1 urgii

Capitolele 5–11

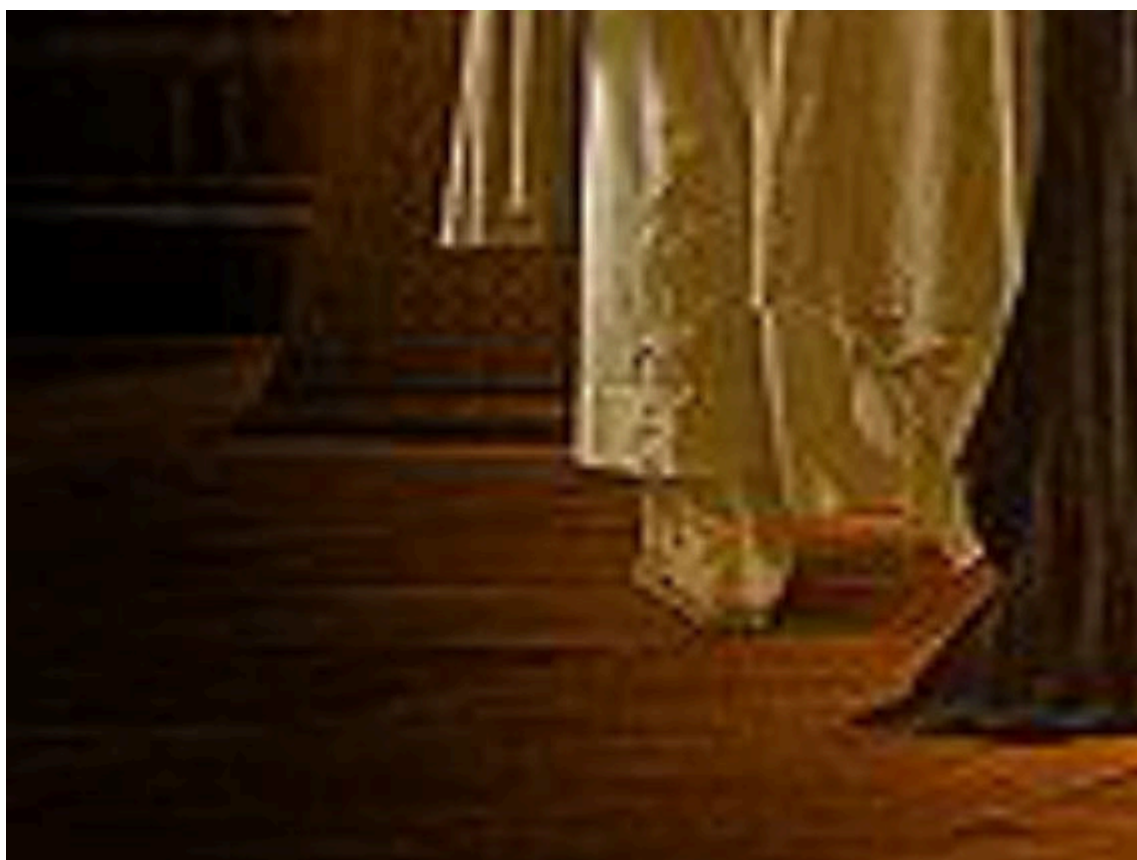
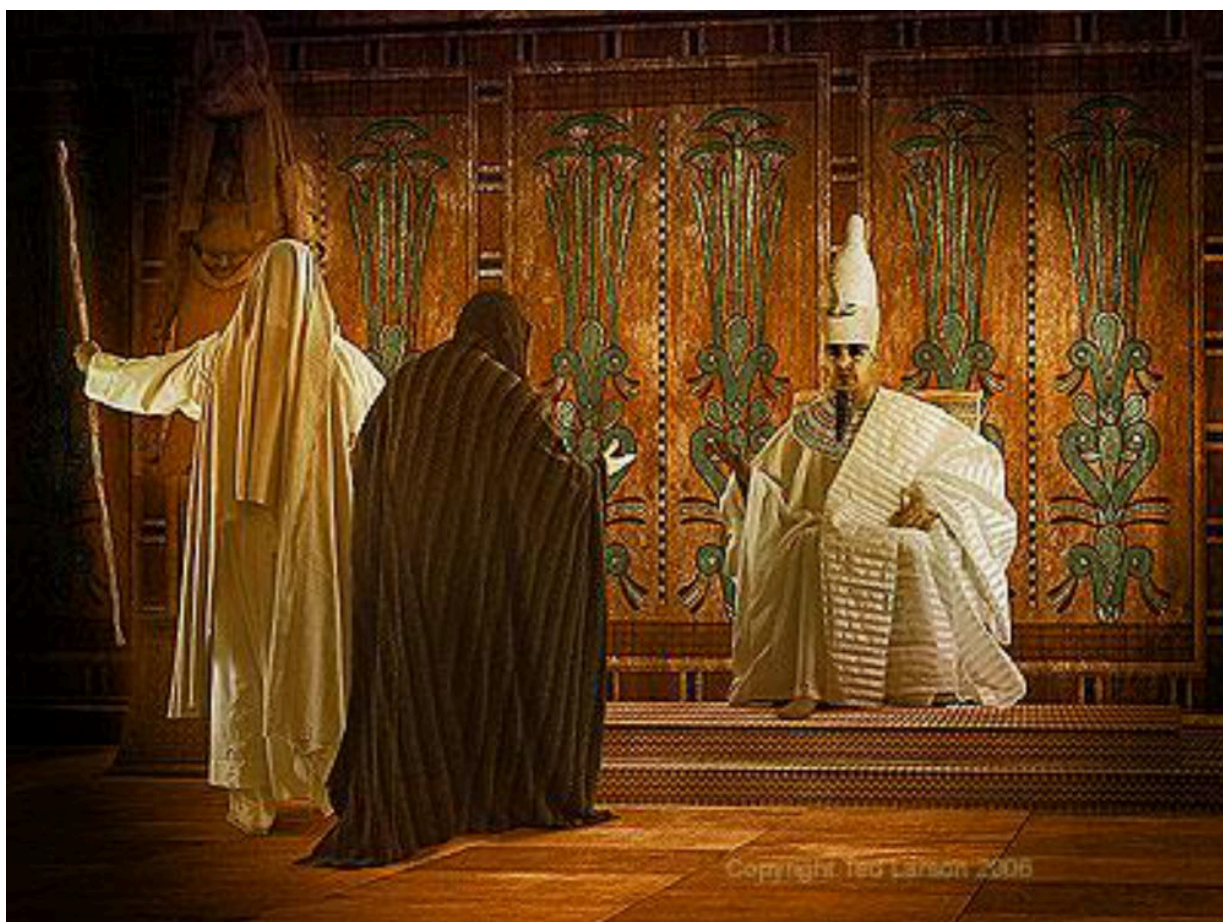
Semne și minuni (pentru Israel și Egipt)

Mâna puternică a lui Dumnezeu, **degetul lui Dumnezeu**

Judecăți mari (**indirecte și directe**)

Zei Egiptului, în frunte cu Faraon, sunt loviți,

căci DUMNEZEU este mai mare.

3+3+3+1 urgii

Capitolele 5–11

Interpretări profetice

Moise este lepădat ca Hristos, merge în Madian și se căsătorește, așa cum Hristos își ia Biserica dintre neamuri, apoi se întoarce ca să se mărturisească de partea vechiului său popor, care este salvat prin judecăți mari și neaz.

Toate urgiile apar din nou în Apocalipsa (16:9). Pe primele 3 le trăim și noi, atâta timp cât nu se face despărțirea. Când vom fi în cer, vor veni ultimele și cele mai grele urgii.

3+3+3+1 urgii

Capitolele 5–11

1. Apa Nilului prefăcută în sânge
2. Broaștele
3. Țânțarii
4. Muștele câinești
5. Ciuma vitelor
6. Bubele
7. Grindina
8. Lăcustele
9. Întunericul
10. Moartea întâilor născuți

Paștele și ieșirea din Egipt

Capitolele 12–15

Paștele (Pesah) este evenimentul central al VT

Mielul este cea mai cunoscută preînchipuire a lui Hristos: căci Hristos, Paștele noastre, a fost jertfit! 1 Corinteni 5:7; 1 Petru 1:19 ș.a.

În viitor și istoria lumii va fi hotărâtă de Miel și dusă la ținta ei. (Apocalipsa)

Ultima urgie ar fi lovit și pe Israel, dacă Mielul și sângele Mielului nu ar fi făcut despărțirea!

Paștele Domnului

Capitolul 12

- Începutul lunilor
- Un miel fără cusur și fără prihană
- 4 zile păstrat în case
- Sângele pe stâlpii ușii și pe pragul de sus
- Fript întreg, mâncat întreg, cu ierburi amare
- Gata de plecare
- O pomenire veșnică
- Sărbătoarea Azimilor
- Ieșirea din Egipt

Ieșirea din Egipt

Capitolele 13–15

Dreptul întâiului născut

Stâlpul de nor și de foc

Salvarea dramatică la Marea Roșie

Pieirea lui Faraon

Cântarea răscumpărării

Marea Roșie și însemnătatea ei

Răscumpărare și eliberare

Fraților, nu vreau să nu știți că părinții noștri toți au fost sub nor, toți au trecut prin mare, toți au fost botezați în nor și în mare pentru Moise, 1 Corinteni 10:2

Marea mântuire a lui Dumnezeu, descrisă în Epistola către Romani, este cheia pentru Paște și pentru Marea Roșie în sensul spiritual al Scripturii. Paștele este ocrotirea sub sânge, Marea Roșie este eliberarea de sub puterea păcatului.

Începutul călătoriei prin pustie, primele 3 luni

Capitolele 15:22–18

Primele lecții din pustie

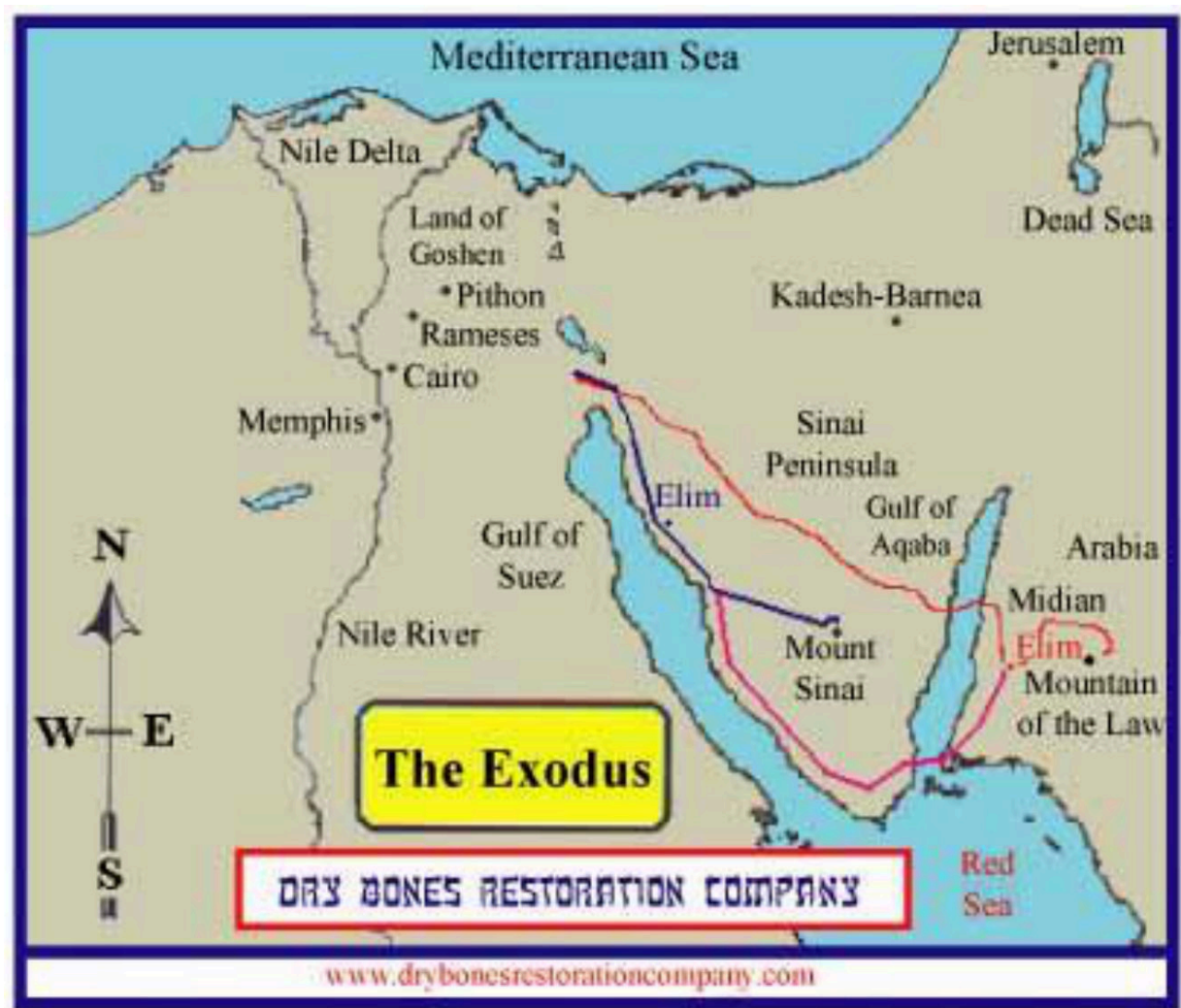
- Mara și Elim
- Mana: pâine din cer
- Apă din stâncă
- Lupta cu Amalec
- Ietro și sfatul lui
- (Timp fără Lege)

(Hartă: ruta tradițională a ieșirii din Egipt, din delta Nilului prin peninsula Sinai la muntele Sinai și mai departe spre Canaan; inscripții în engleză.)

Încă 2 rute alternative

(Hartă: alte două rute posibile ale ieșirii din Egipt, de la Ramses prin peninsula Sinai, respectiv spre Madian; inscripții în engleză.)

Legământul și Legea

Capitolele 19–24; 32–34

Moise s-a suit (pe Sinai) ca să se întâlnească cu Dumnezeu.

„Ați văzut ce le-am făcut egiptenilor. Ați trăit cum v-am purtat ca pe aripi de vultur și v-am adus până aici, **la Mine**.

Dacă acum veți asculta de Mine și veți păzi legământul Meu, atunci veți fi, dintre toate popoarele, proprietatea Mea personală. Căci tot pământul este al Meu. Voi să-Mi fiți **o împărăție de preoți, un neam sfânt!**”

Tot poporul a fost într-un gând: „Vom face tot ce a spus Iahve!” Exodul 19:4-8

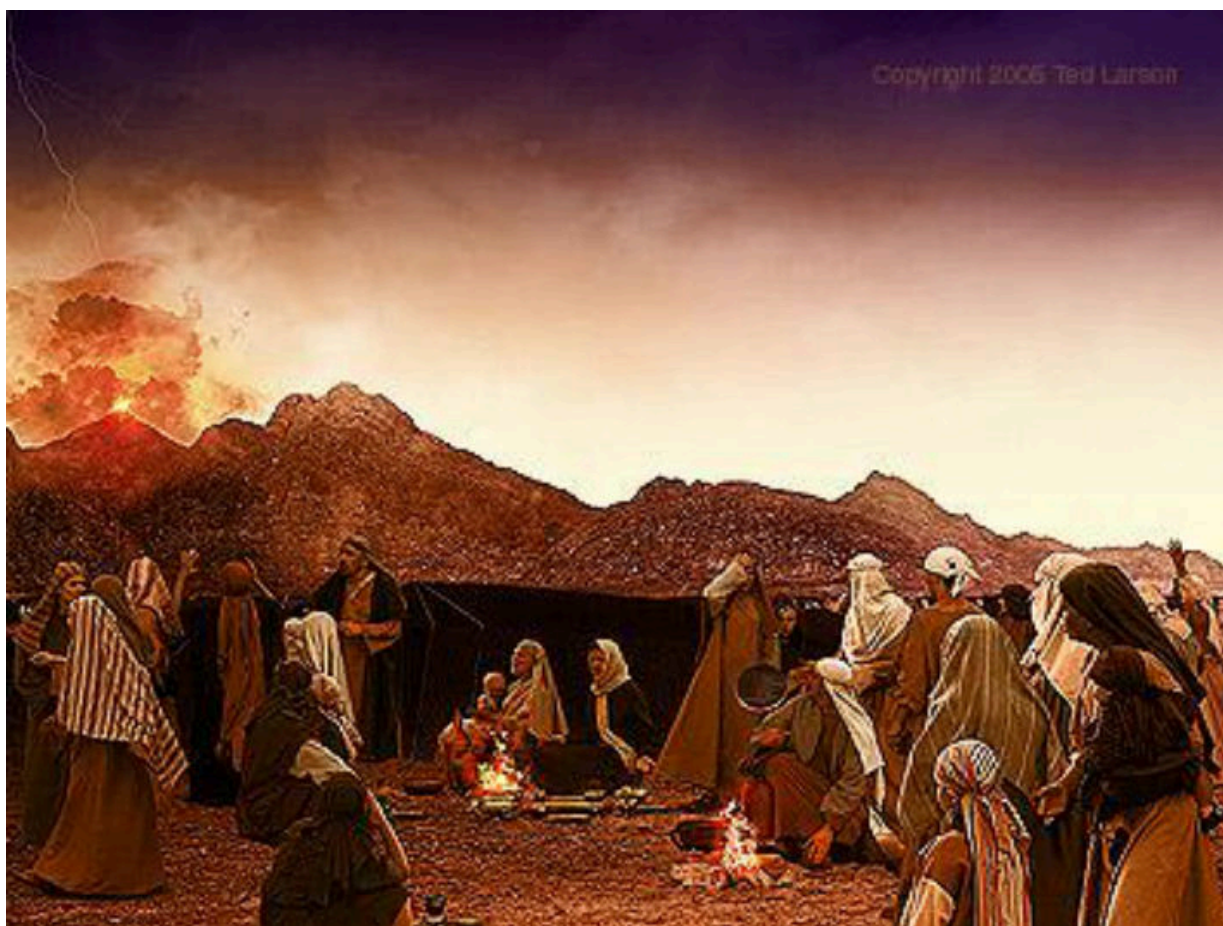
Muntele Sinai și vechiul legământ

Căci Agar este muntele Sinai din Arabia și răspunde Ierusalimului de acum, care este în robie împreună cu copiii săi; Galateni 4:25

Voi nu v-ați apropiat de un munte care se putea atinge și care era aprins de foc, nici de negură, nici de întuneric, nici de furtună, ... Evrei 12:18

Muntele Sion și noul legământ

Ci v-ați apropiat de muntele Sionului, de cetatea Dumnezeului celui viu, Ierusalimul ceresc, de zecile de mii de îngeri, ... Evrei 12:22

Poruncile – Decalogul: cele 10 cuvinte

Cele 10 porunci formează inima tuturor poruncilor pentru Israel.

„El v-a vestit legământul Său, pe care v-a poruncit să-l păziți, cele zece porunci; și le-a scris pe două table de piatră.” Deuteronomul 4:13

Există exact 613 porunci morale, juridice, civile, ceremoniale ș.a. în Legea lui Moise

Descoperirea lui Dumnezeu

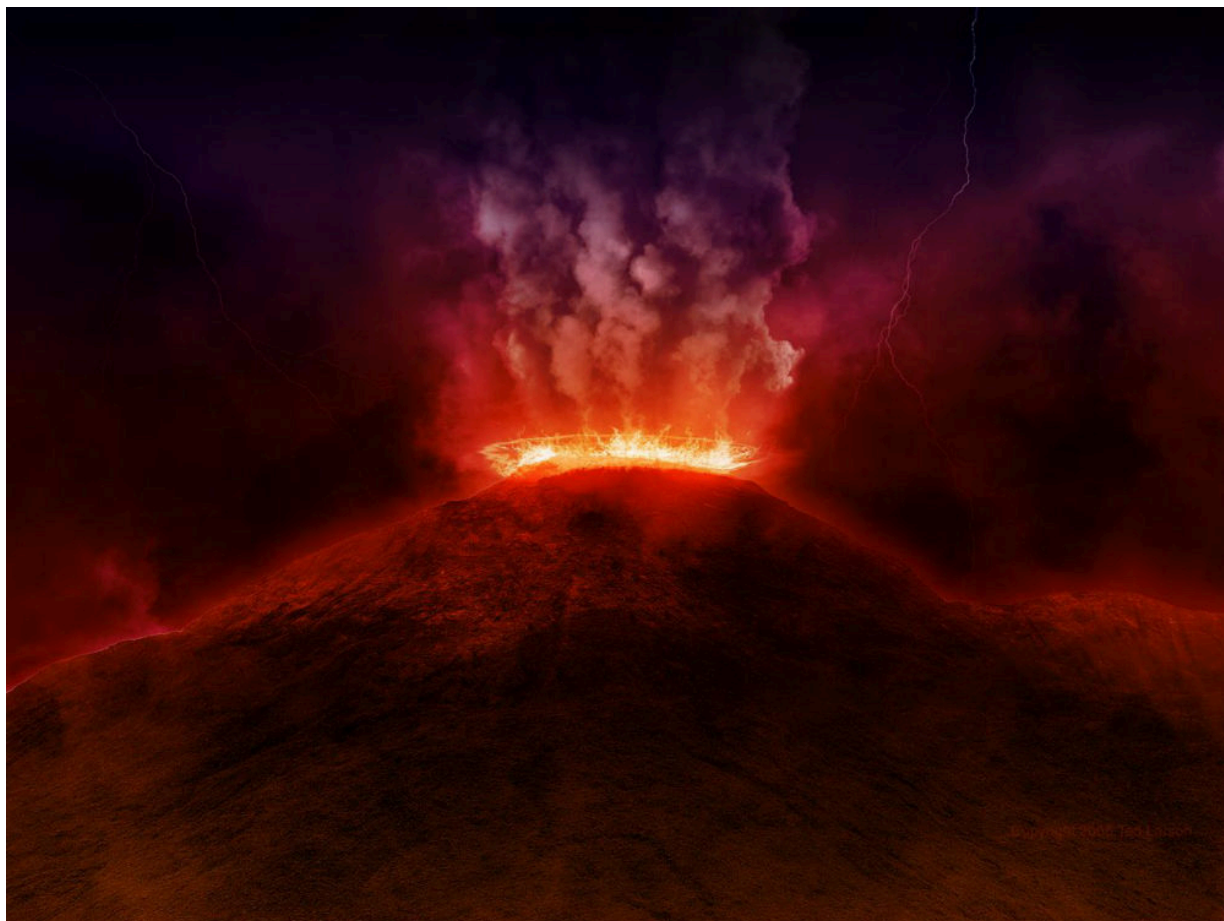
Dumnezeu i Se descoperă lui Moise cu numele „YHWH”

Dumnezeu Se descoperă prin „Îngerul Domnului”

Dumnezeu Se descoperă în fenomene deosebite ale naturii:

- Rugul aprins
- Stâlpul de nor
- Stâlpul de foc
- În muntele care ardea, în furtună, cu sunet de trâmbiță

Moise vede slava lui Dumnezeu din spate

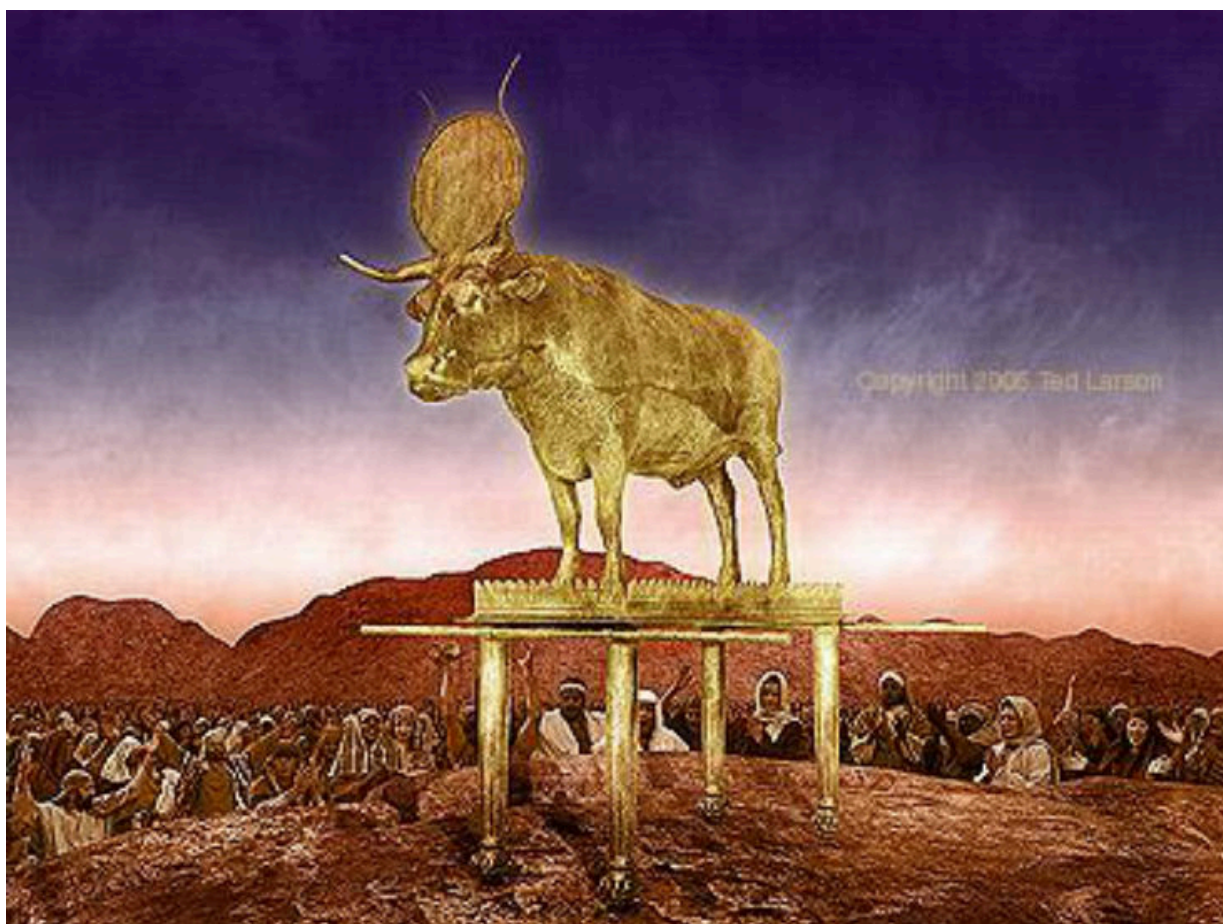

Încheierea legământului, călcarea legământului, înnoirea legământului

Moise, mijlocitorul și apărătorul, pe munte

În tabără: închinarea la idoli în jurul vițelului de aur

Psalmul 106:23 Și El a vorbit să-i nimicească; dar Moise, alesul Lui, a stat în spărtură înaintea Lui, ca să-l abată mânia și să-L oprească să-i nimicească.

Templul „mobil”

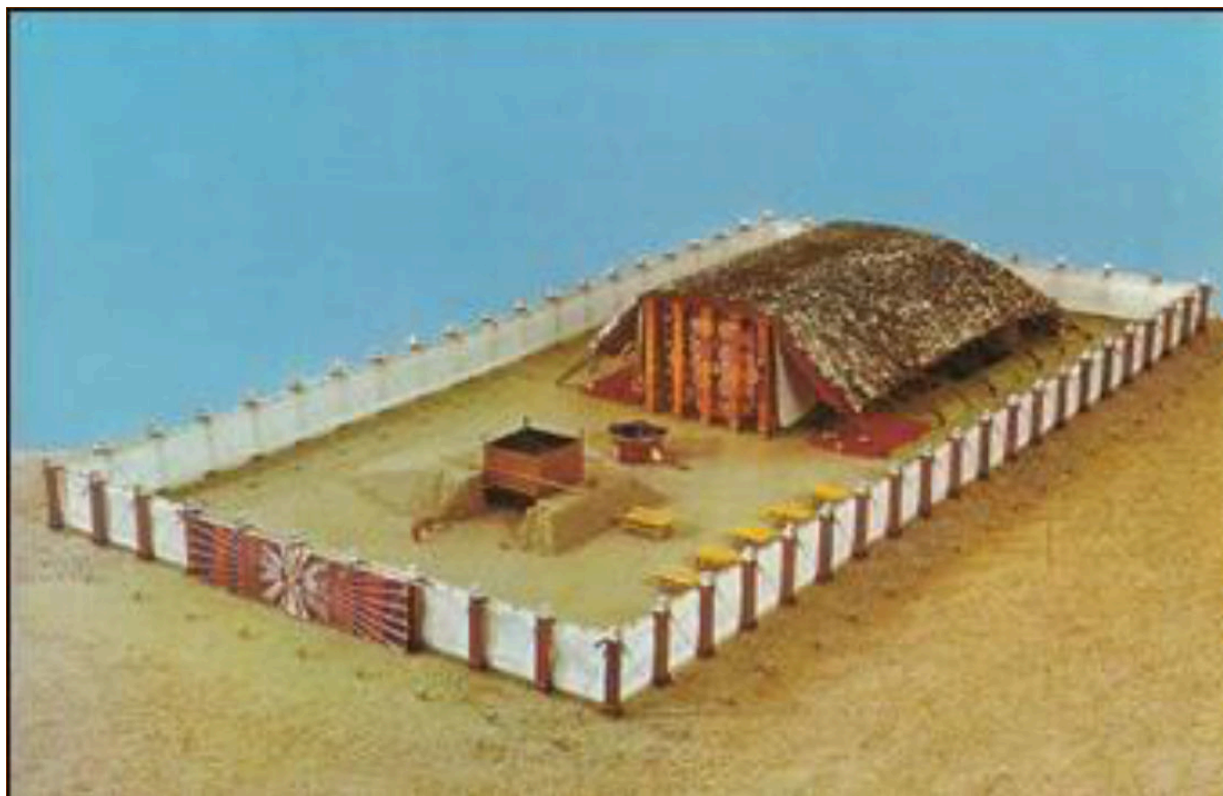
„Să-Mi construiască un sanctuar, pentru că vreau să locuiesc în mijlocul lor. Ți-am arătat modelul acestei locuințe împreună cu toate obiectele ei. După el să o construiți.” Exodul 25:8-9

Să-Mi facă un locaș sfânt, ca să locuiesc EU în mijlocul lor.

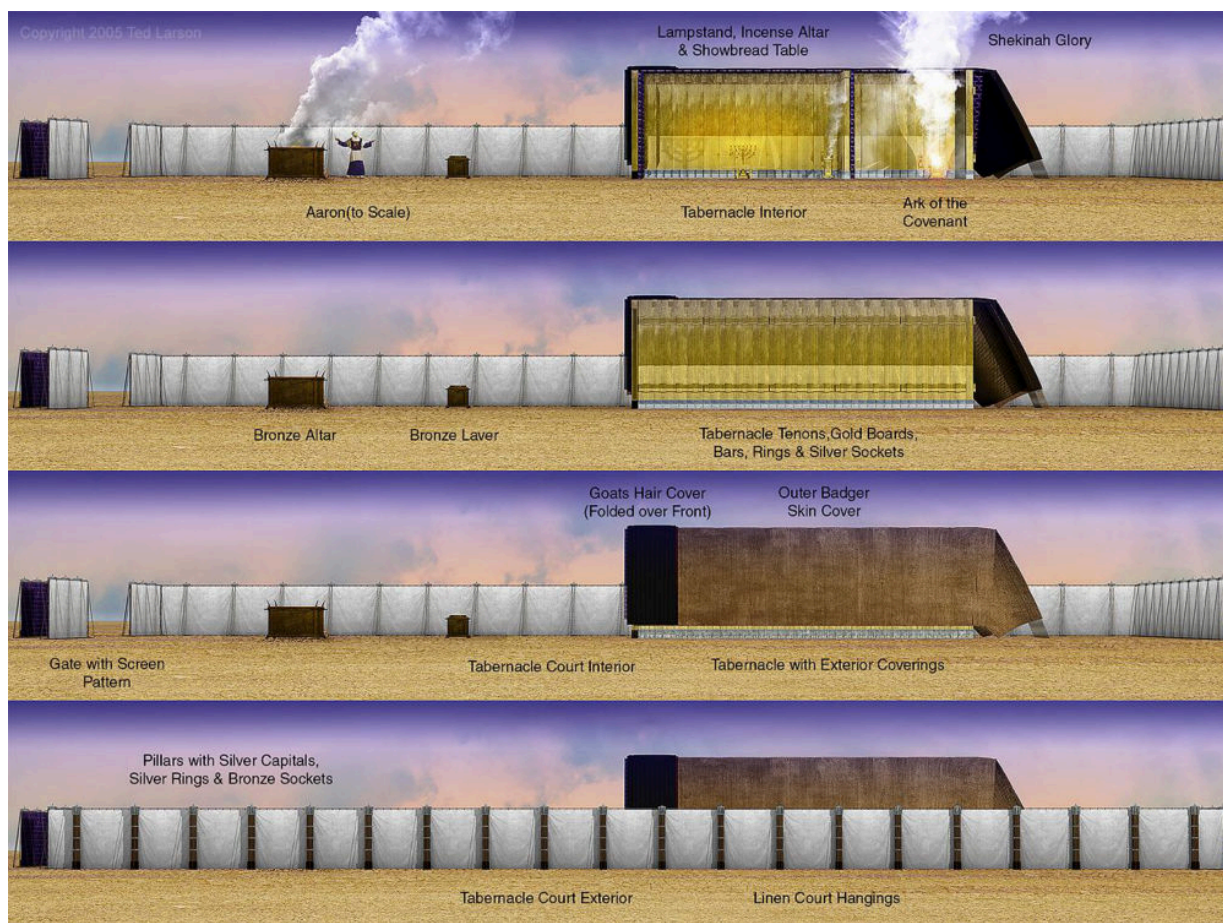
Exodul 25:8

Părțile principale:

- Împrejmuirea curții
- Intrarea
- Curtea
- Altarul arderilor de tot
- Ligheanul
- Cortul întâlnirii

Privire de sus: cortul întâlnirii

(Imagine: cortul întâlnirii în patru vederi, de la uneltele dinăuntru până la învelitorile exterioare și împrejmuirea curții; inscripții în engleză.)

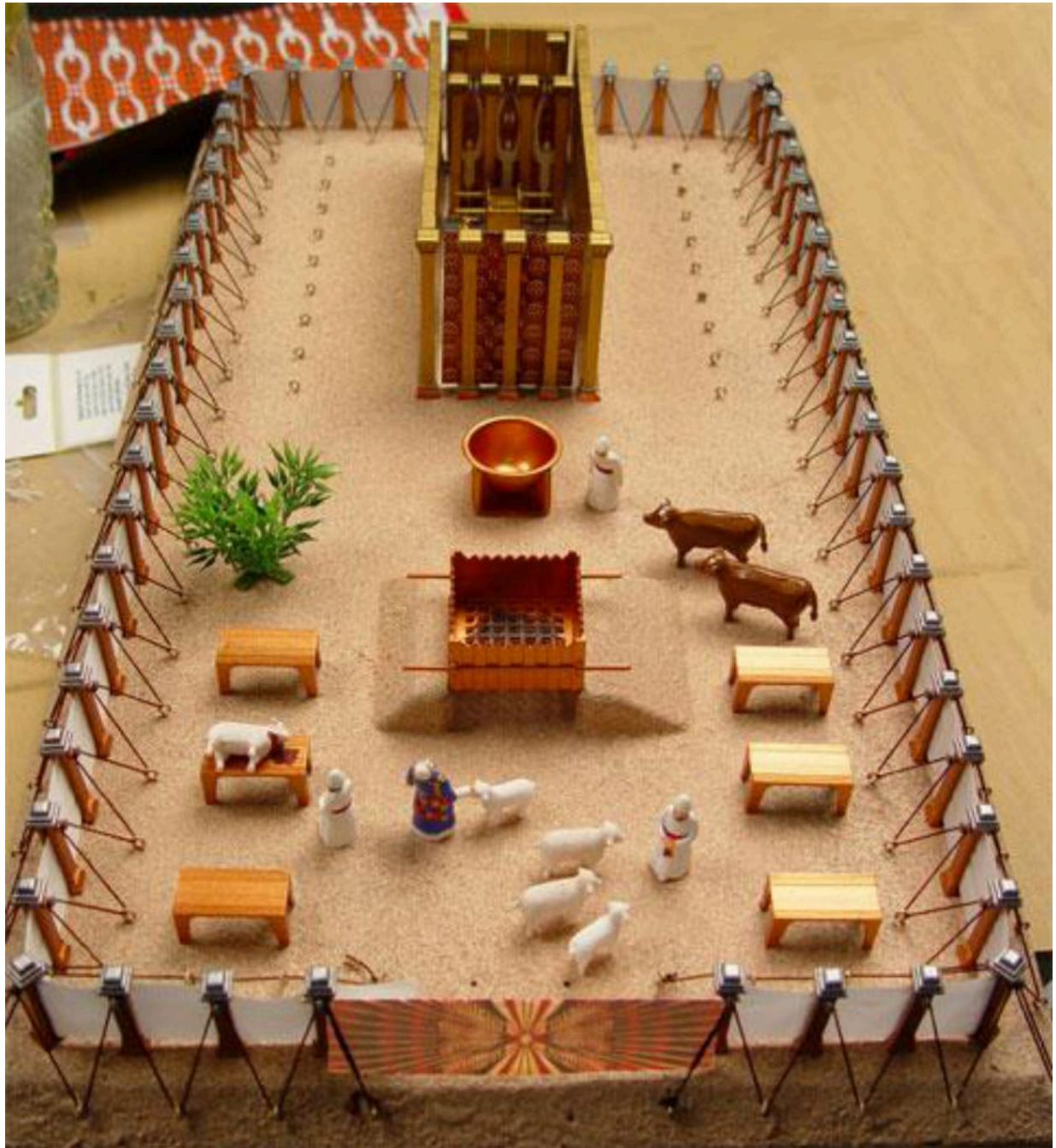

Simbolismul cortului întâlnirii

Cortul întâlnirii arată spre *Hristos*.

„Și Cuvântul S-a făcut trup și «și-a întins cortul» printre noi!” Ioan 1:14

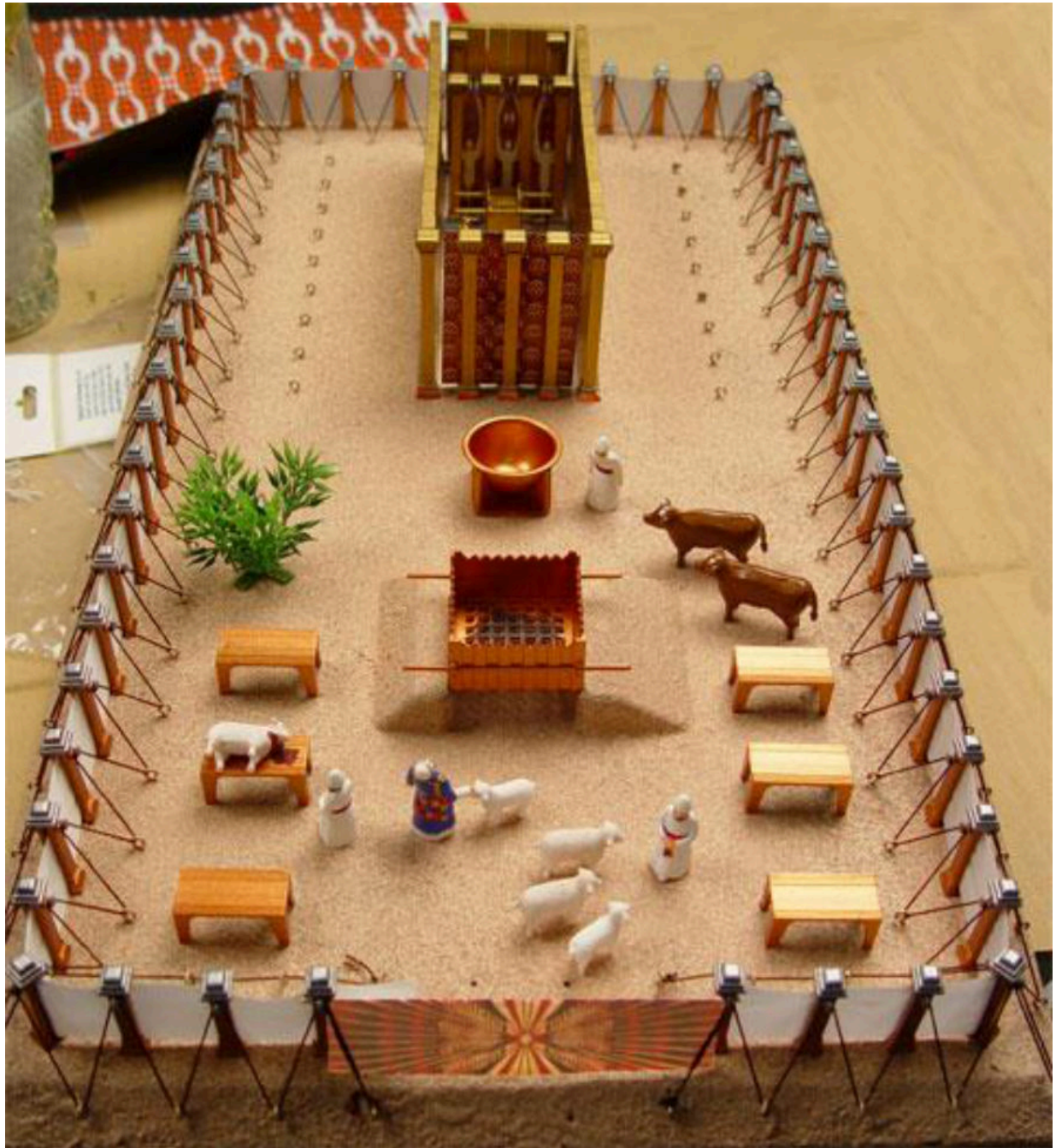
Cortul întâlnirii vorbește despre Biserică. Cortul întâlnirii era locuința lui Dumnezeu în VT, Biserica este locașul lui Dumnezeu prin Duhul în NT (Efeseni 2:22). Biserica este numită „cortul lui Dumnezeu” în noua creație. (Apocalipsa 21:3).

Simbolismul cortului întâlnirii

Cortul întâlnirii vorbește despre *cer*.

Nu despre cerul norilor (acesta este primul cer) sau despre cerul stelelor (acesta este al doilea cer), ci despre al treilea cer (2 Corinteni 12:2) – locuința lui Dumnezeu. Evrei 9:23-24

Chivotul legământului

Tronul lui Dumnezeu în mijlocul poporului

... și chivotul legământului, tot învelit cu aur. În chivot se aflau un vas de aur, care conținea mana, toiagul lui Aaron, care înflorise, și tablele legământului; Evrei 9:4

Masa pâinilor punerii înainte

Să iei floarea făinii și să coci din ea douăsprezece turte: fiecare turtă să fie din două zecimi.

Și să le pui în două straturi {sau: șiruri}, câte șase într-un strat, pe masa curată, înaintea Domnului.

Și să pui pe fiecare strat tămâie curată, și ea să fie pentru pâine ca aducere-aminte, o jertfă mistuită de foc pentru Domnul.

Masa pâinilor punerii înainte

Din Sabat în Sabat să le pregătească necurmat înaintea Domnului: un legământ veșnic din partea copiilor lui Israel. Și ele să fie ale lui Aaron și ale fiilor lui, iar ei să le mănânce într-un loc sfânt; căci, ca un lucru preasfânt din jertfele mistuite de foc ale Domnului, ele să fie ale LUI: o lege veșnică. Leviticul 24:5-9

Hristos, încoronat pe tronul lui Dumnezeu, este hrana noastră.

Pâinile sunt o imagine a Bisericii, alcătuite din iudei și dintre neamuri.

Sfeșnicul de aur cu 7 brațe

Sursa de lumină din Locul sfânt: Hristos.

Lucrat cu ciocanul, dintr-o singură bucată de aur.

Lumina lumii (Ioan 8:12)

Duhul Sfânt (Efeseni 1:17-18)

Credincioșii (Efeseni 5:8-10)

Altarul de aur pentru tămâiere

Locul închinării – mireasma plăcută a lui Hristos

De două ori pe zi o tămâie sfântă

Hristos, Marele nostru Preot, conduce închinarea noastră.

Credincioșii ca închinători

Evrei 13:15

Apocalipsa 5:8

Altarul arderilor de tot

Crucea de pe Golgota!

Nu puteți bea paharul Domnului și paharul dracilor; nu puteți lua parte la **masa Domnului** și la masa dracilor. 1 Corinteni 10:21

Noi avem un **altar** din care n-au drept să mănânce cei ce fac slujba în cort. Evrei 13:10

Ligheanul de aramă

Deci, fraților, fiindcă avem, prin sângele lui Isus, îndrăzneală să intrăm în Locul Preasfânt, pe calea cea nouă și vie pe care ne-a deschis-o El prin perdea, adică prin trupul Său, și fiindcă avem un Mare Preot pus peste casa lui Dumnezeu, să ne apropiem cu o inimă curată, cu credință deplină, cu inimile stropite și curățite de un cuget rău și cu trupul **spălat cu o apă curată**. Evrei 10:19-22

Preoții: Aaron și fiii lui

Capitolele 28 + 29

Îmbrăcămintea lor

Sfințirea lor

Arderea de tot zilnică

Ridicarea Locului sfânt

Arătarea slavei lui Dumnezeu

Prima etapă este atinsă la 1 an după ieșirea din Egipt.

Biserica NT

Veșnicia

Aduși la Dumnezeu!

